

Sesida dals

Communitgà ils

Protocol nr.

15 da mars 2016

16 da mars 2016

246

Plan d'instrucziun 21 GR inclusiv tavlas da lecziuns da la scola populara dal Grischun: entrada en vigur per l'onn da scola 2018/19 resp. 2019/20

Situaziun da partenza

Ils plans d'instrucziun actuals dal chantun Grischun dateschan dals onns 2002 (scolina: plan d'educaziun), 1984 (stgalim primar) e 1993 (stgalim secundar I).

Ils onns 2010 fin 2014 han personas d'instrucziun da tut la Svizra tudestga e pluri-lingua elavurà ensemen cun didacticras e didacticchers dal rom da differentas scolas autas per incumbensa da la conferenza dals directurs chantunals da l'educaziun publica da la Svizra tudestga (CDEP-T) in plan d'instrucziun cuminaivel per ils chantuns tudestgs e plurilings da la Svizra. Il Plan d'instrucziun 21 sa basa sin las enconuschientschas didacticas las pli novas. Suententer ina consultaziun preliminar en tut ils chantuns participads è el vegnì deliberà il 31 d'october 2014 da la CDEP-T per mauns dals chantuns. L'introducziun en ils singuls chantuns è vegnida fatga tenor las disposiziuns respectivas da mintga chantun. Ils chantuns han la libertad da far adattaziuns vi dal Plan d'instrucziun 21 (model) deliberà.

Il Plan d'instrucziun 21 consista dals differents plans d'instrucziun per *lingua da scola* – 1. *lingua estra* – 2. *lingua estra* – 3. *lingua estra* – *matematica* – *natira, uman e societad (cun etica e religiuns)* – *art ed activitads expressivas* – *chant e musica e moviment e sport sco er dals dus plans d'instrucziun a moduls medias ed informatica ed orientaziun professiunala*. Il rom *natira, uman e societad* sa differenziescha sin il stgalim secundar en ils roms *natira e tecnica (cun fisica, biologia e chemia)* – *economia, lavur e tegnairchasa (cun economia da chasa)* – *spazis, temps e societads (cun geografia ed istorgia)* ed *etica e religiuns (cun dumondas da la vita)*.

La situaziun linguistica speziala dal chantun Grischun pretenda plans d'instrucziun da lingua fatgs aposta resp. adattads. Quels èn vegnids formulads per il chantun Gri-

schun analogamain als auters plans d'instrucziun da lingua dal Plan d'instrucziun 21 e sviluppads entaifer il project general da la CDEP-T.

Independentamain dal Plan d'instrucziun 21 èn vegnids sviluppads standards da furmaziun naziunals per l'entira Svizra en furma da cumpetenzas fundamentalas per las linguas da scola, per las linguas estras, per matematica sco er per las ciencias natiuralas. Quellas èn integradas en il Plan d'instrucziun 21 sco cumpetenzas da basa ed influenzeschan l'instrucziun indirectamain, quai vul dir tras ils meds d'instrucziun, tras la scolaziun da basa da las persunas d'instrucziun sco er tras la furmaziun supplementara. L'adempliment da las cumpetenzas fundamentalas vegn examinà en il futur periodicamain cun agid da tests punctuals naziunals per meglierar permanentamain la qualidad dal sistem da furmaziun. In emprim test en matematica (9. onn da scola) vegn fatg la primavaira 2016 en tut la Svizra.

Plan d'instrucziun 21 GR

Il Plan d'instrucziun 21 deliberà da la CDEP-T vegn surpiglià en moda cumplexsiva dal chantun Grischun. Adattaziuns èn vegnidas fatgas mo vi dals exempels tar ils stgalims da cumpetenza en ils singuls roms sco er concernent las cundiziuns generalas chantunalas en ils chapitels introductivs. Il Plan d'instrucziun 21 adattà a las relaziuns chantunalas vegn numnà Plan d'instrucziun 21 GR. Quel cumpiglia er las tavlas da lecziuns da la scola populara dal Grischun.

Ins ha guardà che las divergenzas da las novas tavlas da lecziuns envers la proposta da la CDEP-T davart las tavlas da lecziuns (rapport spezial "Tavlas da lecziuns") sajan uschè pitschnas sco pussaivel. Las novas tavlas da lecziuns da las trais regiuns linguisticas chantunalas èn accordadas il meglier pussaivel ina cun l'autra. La compatibilitad da las tavlas da lecziuns da las trais regiuns linguisticas ha prioritad. Per garantir la connexiun cun ils stgalims secundars I e II vegni divergià da quest princip en la lingua da scola ed en la 1. lingua estra.

Sco element nov da las tavlas da lecziuns vegn introducida l'individualisaziun sin il stgalim secundar I. Questas lecziuns servan a la preparaziun individuala per il stgalim secundar II. La premissa centrala per ina preparaziun fundada da las singulas scholaras e dals singuls scolars per il stgalim secundar II è in'analisa optimala da la situaziun individuala.

Ilis princips dal giudicament cumplessiv pratigà fin ussa sco er la concepziun dals attestats vegnan mantegnids.

Entrada en vigur

La cumparegliaziun da differentas variantas d'introducziun mussa ch'igl è il pli raschunaivel da metter en nvigur il Plan d'instrucziun 21 GR en dus pass.

En in emprim pass vala il nov plan d'instrucziun a partir da l'onn da scola 2018/19 per la scolina, per il stgalim primar sco er per las emprimas duas classas dal stgalim secundar I. L'onn da scola che suonda vegn el mess en vigur per la 3. classa dal stgalim secundar I.

L'entrada en vigur dal Plan d'instrucziun 21 GR inclusiv las tavlas da lecziuns da la scola populara dal Grischun pretenda ch'ils concepts da las scolas e da las classas bilinguas sco er da las scolas da talents vegnian adattads.

Mesiras da realisaziun

Per che l'entir process da realisaziun reusseschia optimalmain vegnan las mesiras chantunalas da realisaziun repartidas sin sis onns (2016–2021). Cumenzà vegni l'atun 2016. Cun quest proceder èsi garantì che tut las scolas dal Grischun adempleschan cumplainmain il plan d'instrucziun a partir da l'onn da scola 2021/22.

Cun *occurrentas d'infurmaziun, cussegliaziuns, furmaziuns supplementaras obligatorias* e cun *controllas* sco mesiras da realisaziun vegni garantì ch'il plan d'instrucziun vegn realisà en l'instrucziun en las scolas regularas e spezialas.

La direcziun dal process da realisaziun vegn surpigliada da l'uffizi per la scola populara ed il sport (USS) durant la fasa da realisaziun da 6 onns. Ina *gruppa accumpagnanta chantunala Plan d'instrucziun 21 GR* coordinescha ed organisescha il process da realisaziun per incumbensa dal USS. Per sustegnair quella gruppa sco er per coordinar la communicaziun vegn installada ina *gruppa da risonanza Plan d'instrucziun 21 GR*. Per concepir singuls concepts e singulas materialias concernent la realisaziun pon vegnir consultadas ulteriuras personas spezializadas externas.

La concepziun sco er la realisaziun da las furmaziuns supplementaras obligatorias en il rom dal *Rapport tar la realisaziun dal Plan d'instrucziun 21 GR* vegnan surdadas

separadamain sco incumbensas singulas "in house" a la scola auta da pedagogia dal Grischun.

Per la fasa da realisaziun dal Plan d'instrucziun 21 GR da 6 onns (2016–2021) vengnan adattadas differentas regulaziuns en connex cun las furmaziuns supplementaras obligatoricas da las persunas d'instrucziun:

- Cun metter en vigur il Plan d'instrucziun 21 GR entra en vigur tenor il conclus da la regenza nr. 935 dals 25 da settember 2012 l'art. 24 al. 1 da la lescha davart las scolas popularas dal chantun Grischun dals 21 da mars 2012 (lescha da scola; DG 421.000). Il dumber d'emnas da scola s'augmenta uschia da 38 a 39. Ils onns da scola 2018/19 fin 2020/21 duai la 39. emna da scola vegnir duvrada per la furmaziun supplementara obligatorica da las persunas d'instrucziun. Cur che la fasa da realisaziun è terminada, importa il temp da scola – a partir da l'onn da scola 2021/22 – tant per las scolaras ed ils scolars sco er per las persunas d'instrucziun 39 emnas da scola.
- Tenor l'art. 4 da las *Directivas concernent la furmaziun supplementara da persunas d'instrucziun dals 13 da zercladur 2013* sto la furmaziun supplementara obligatorica vegnir frequentada almain per la mesadad durant il temp senza instrucziun. Sche questa prescripziun na po betg vegnir observada durant la fasa da realisaziun da 6 onns pervia da las furmaziuns supplementaras obligatoricas tar il Plan d'instrucziun 21 GR, vegn cumpensada l'instrucziun che croda or.
- Cun questas mesiras vegn reducida la necessitad da stuair engaschar substituziuns. En connex cun il Plan d'instrucziun 21 GR vengnan concedidas contribuziuns chantunalas a custs da substituziun exclusivamain per tschertas singulas furmaziuns supplementaras obligatoricas.
- Per la durada da la fasa da realisaziun da 6 onns (2016–2021) ston vegnir adattadas las *Directivas concernent la furmaziun supplementara da persunas d'instrucziun dals 13 da zercladur 2013* areguard la surpigliada da custs da substituziun, areguard la cumpensaziun d'instrucziun che croda or ed areguard la regulaziun da las contribuziuns a furmaziuns supplementaras entaifer la scola.

L'adattaziun da l'ordinaziun da scola vegn suttamessa a la regenza l'onn 2017 ed entra en vigur per l'onn da scola 2018/19. Adattadas a la nova nomenclatura vengnan las designaziuns dals roms en ils art. 26 e 27 da l'ordinaziun da scola sco er las disposiziuns davart ils roms d'elecziun.

Sa basond sin las explicaziuns qua survart sco er sin ils art. 29 ed 89 da la lescha da scola, suenter avair prendì invista dals documents sco er sin proposta dal departament d'educaziun, cultura e protecziun da l'ambient

concluda la regenza:

1. Il Plan d'instrucziun 21 GR inclusiv las tavlas da lecziuns da la scola populara dal Grischun vegn approvà e mess en vigur per l'onn da scola 2018/19 per la scolina, per il stgalim primar (1. e 2. ciclus) sco er per las emprimas duas classas dal stgalim secundar I (3. ciclus).
2. Per la 3. classa dal stgalim secundar I (3. ciclus) entra il Plan d'instrucziun 21 GR en vigur l'onn da scola 2019/20.
3. Il Plan d'instrucziun 21 GR vegn translata en tut las trais linguas chantunales per la scolina e per il stgalim primar (1. e 2. ciclus). Per il stgalim secundar I (3. ciclus) è il Plan d'instrucziun 21 GR avant maun en furma integrala en tudestg ed en talian. Ils plans d'instrucziun *rumantsch sco lingua da scola – natira, uman e societad – art ed activitads expressivas – moviment e sport – chant e musica* sco er il plan d'instrucziun a moduls *orientaziun professiunala* vegnan translats en il 3. ciclus er en rumantsch.
4. Dal *Rapport tar la realisaziun dal Plan d'instrucziun 21 GR* vegni prendì enconuschientscha. L'uffizi per la scola populara ed il sport vegn incumbensà cun la realisaziun en il rom dal rapport sco er en il rom dal credit d'impegn.
5. La regenza dumonda il cussegl grond cun la missiva tar l'approvaziun dal quint annual 2015 in credit d'impegn da 4,5 milliuns francs per realisar il Plan d'instrucziun 21 GR.
6. En il rom dal credit d'impegn surpiglia il chantun ils custs dals curs per las furmaziuns supplementaras obligatoricas tar il Plan d'instrucziun 21 GR (scolaziuns supplementaras, furmaziuns supplementaras en la didactica dal rom, furmaziuns supplementaras specificas per ils stgalims, furmaziuns supplementaras en il sector da la pedagogia speziala, furmaziuns supplementaras per direcziuns da scola sco er furmaziuns supplementaras entaifer la scola).

7. En connex cun il Plan d'instrucziun 21 GR paja il chantun contribuziuns als custs da substituziun exclusivamain per singulas furmaziuns supplementaras obligatoricas fixadas da l'uffizi per la scola populara ed il sport.
8. L'artitgel 24 alinea 1 da la lescha da scola vegn mess en vigur per l'onn da scola 2018/19. Ils onns da scola 2018/19, 2019/20 e 2020/21 vegn questa emna da scola supplementara duvrada per la furmaziun supplementara obligatorica da las persunas d'instrucziun.
9. Las *Directivas concernent la furmaziun supplementara da persunas d'instrucziun dals 13 da zercladur 2013* ston vegnir adattadas per la fasa da realisaziun da 6 onns (2016–2021) areguard la surpigliada da custs da substituziun, areguard la cumpensaziun d'instrucziun che croda or ed areguard la regulaziun da las contribuziuns a furmaziuns supplementaras entaifer la scola.
10. Ils concepts da las scolas e da las classas bilinguas sco er da las scolas da talents adattads al Plan d'instrucziun 21 GR ston vegnir inoltrads a l'uffizi per la scola populara ed il sport il pli tard sin la fin da l'onn 2017, per ch'els possian vegnir suttamess a la regenza per l'approvaziun.
11. Sche relaschs valaivels dal plan d'instrucziun vertent renvieschan a disposiziuns che vegnan remplazzadas dal Plan d'instrucziun 21 GR, vegnan applitgadas las disposiziuns respectivas dal Plan d'instrucziun 21 GR a partir dal mument che quel è entrà en vigur.
12. Il departament d'educaziun, cultura e protecziun da l'ambient vegn incumbensà d'infurmar las suandantas instituziuns:
  - purtaders/direcziuns da las scolas popularas;
  - instituziuns da la scolaziun speziala (fundaziun e direcziun);
  - scolas privatas;
  - Magistraglia Grischun (LEGR), dunna Sandra Locher Benguerel, presidenta, Fondeiweg 2, 7000 Cuir;
  - uniun grischuna dals cussegls da scola, signur Peter Reiser, president, Via Nova 47, 7017 Flem Vitg;
  - federaziun da mainascolas dal Grischun (FMSGR), signur Silvio Dietrich, actuar, Strada Curtgin 13, 7130 Glion;

- conferenza da las instituziuns d'uffants e da giuvenils (IUG), signur Martin Bässler, scola-dimora a Zizers, Kantonsstrasse 6, 7502 Zizers;
- scola auta da pedagogia dal Grischun, Scalärastrasse 17, 7000 Cuira;
- Lia rumantscha, Via da la Plessur 47, 7001 Cuira;
- Pro Grigioni italiano, Martinsplatz 8, 7000 Cuira;
- baselgia catolica dal chantun Grischun, Via la Val 1b, 7013 Domat;
- baselgia evangelica reformada dal Grischun, Loëstrasse 60, 7000 Cuira.

13. Comunicaziun:

- uffizi per la furmaziun media-superiura;
- uffizi per la furmaziun professiunala;
- uffizi da cultura;
- departament da finanzas e vischnancas;
- uffizi per la scola populara ed il sport (sin via electronica);
- departament d'educaziun, cultura e protecziun da l'ambient.

En num da la regenza

Il president:

Il chancelier:

Dr. Chr. Rathgeb

Dr. C. Riesen